

تاریخچه گروه میکروب شناسی

گروه میکروب شناسی دانشکده پزشکی از زمان تاسیس دانشگاه در سال ۱۳۶۵ با همراهی رشته های ایمنی شناسی، باکتری شناسی، انگل شناسی، قارچ شناسی و ویروس شناسی کار خود را آغاز کرد. در سال ۱۳۹۴ بخش ایمنی شناسی از گروه میکروب شناسی جدا گردید.

فعالیت های گروه میکروب شناسی

فعالیت های گروه میکروب شناسی آموزش دروس باکتری شناسی، انگل شناسی، قارچ شناسی و ویروس شناسی برای کلیه دانشجویان رشته های مختلف تحصیلی در دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان می باشد. بر این اساس فعالیت های این گروه به شرح زیر می باشد:

- ۱- ارائه و آموزش دروس نظری و عملی باکتری شناسی به دانشجویان رشته مختلف دانشگاه
- ۲- ارائه و آموزش دروس نظری و عملی انگل شناسی به دانشجویان رشته مختلف دانشگاه
- ۳- ارائه و آموزش دروس نظری و عملی قارچ شناسی به دانشجویان رشته مختلف دانشگاه
- ۴- ارائه و آموزش دروس نظری و عملی ویروس شناسی به دانشجویان رشته مختلف دانشگاه
- ۵- انجام پژوهش های کاربردی-بنیادی در حیطه های مختلف میکروب شناسی
- ۶- تربیت نیروهای متخصص و توانمند برای برآوردن نیازهای بهداشتی، آموزشی و پژوهشی جامعه
- ۷- ارائه خدمات آزمایشگاهی در زمینه های ممکن
- ۸- انجام تحقیقات بین رشته ای در حیطه های مختلف میکروب شناسی، بیماری های عفونی، بیماری های عفونی مرتبط با سالمندان.
- ۹- همکاری پژوهشی با همکاران در دیگر دانشگاه ها در حیطه های تخصصی میکروب.

دورنما (چشم انداز):

ما برآنیم تا با برنامه‌ریزی و پیاده‌سازی استانداردهای پایه و پیشرفته دوره میکروب شناسی، در برنامه آموزش رشته‌های مختلف، تا پنج سال آینده در تحقق اهداف کلان سلامت کشور، اهداف منطقه‌ای (استان کرمان) و همچنین بین‌المللی که همانا تربیت پزشکان، پرستاران، پیراپزشکان و اساتید آینده (مطابق با استانداردهای ملی و بین‌المللی) است، جایگاه ممتازی داشته باشیم.

رسالت (مأموریت):

گروه تخصصی میکروب شناسی، مأموریت دارد، در راستای سند چشم انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران جهت کسب جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه (بین الملل)، بند ۱ "ارائه خدمات آموزشی، پژوهشی، بهداشتی، درمانی و توانبخشی سلامت مبتنی بر اصول و ارزش های انسانی-اسلامی و نهادینه سازی آن در جامعه"، بند ۱۳ "توسعه کیفی و کمی نظام آموزش علوم پزشکی به صورت هدفمند، سلامت محور، مبتنی بر نیازهای جامعه، پاسخگو و عادلانه و با تربیت نیروی انسانی کارآمد، متعهد به اخلاق اسلامی حرفه ای و دارای مهارت و شایستگی های متناسب با نیازهای مناطق مختلف کشور" و بند ۱۴ "تحول راهبردی پژوهش علوم پزشکی با رویکرد نظام نوآوری و برنامه ریزی برای دستیابی به مرجعیت علمی در علوم، فنون و ارائه خدمات پزشکی و تبدیل ایران به قطب پزشکی منطقه آسیای جنوب غربی و جهان اسلام" سیاست های کلان سلامت کشور، اهداف تعیین شده در برنامه ششم توسعه و همچنین مطابق با رسالت و اهداف برنامه آموزشی-پژوهشی (اعم از حضوری و مجازی) دانشگاه و دانشکده علوم پزشکی رفسنجان، با ایجاد شرایط مطلوب برای یادگیری و کسب مهارت‌های لازم مبتنی بر شواهد و شرایط عینی، برای دانشجویان رشته‌های مختلف علوم پزشکی: پزشکی عمومی، علوم آزمایشگاهی، پرستاری، دندانپزشکی، بهداشت، فوریت و سایر رشته ها؛

دانشجویانی متعهد، توانمند، مسئولیت پذیر و حساس به سلامت افراد و جامعه، دارای مهارت و شایستگی‌های متناسب با نیازهای مناطق مختلف کشور، تربیت کند.

بطوریکه این دانشجویان از صلاحیت‌های لازم شامل دانش، مهارت و نگرش در زمینه‌های مختلف از جمله پیشگیری، درمانی، آزمایشگاهی (غربالگری، تشخیصی)، آموزشی، پژوهشی، مشاوره‌ای و مدیریتی، برای ارائه خدمت به افراد جامعه، برخوردار باشند. همچنین قادر به کارآفرینی، تولید فناوری و خلق ثروت در زمینه‌های مرتبط با حوزه تخصصی خود، باشند.

بیانیه ارزش‌های حاکم بر دوره (Value Statement)

- **اخلاق حرفه‌ای (Professionalism):** گروه آموزشی میکروب شناسی متعهد است در کل دوره

آموزشی، اصول اخلاقی از ارزش‌های اصیل - الهی انسانی از جمله نوع دوستی، وظیفه شناسی، مسئولیت پذیری، کرامت انسانی، احترام به دیگران، تعهد به اعتلای شغلی را مد نظر قرار داده و نسبت به تعمیق و نهادینه کردن این ارزش ها، اهتمام ورزد.

- **نوع آوری و خلاقیت:** گروه آموزشی میکروب شناسی خود را متعهد می‌داند، حامی و پیرو هر گونه

فعالیتی، که منجر به ارتقاء کمیت و کیفیت برنامه آموزشی و پژوهشی از جمله آموزش فناوری‌های نوین و تکنیک‌های کاربردی پیشرفته می‌گردد، باشد.

- **خودآموزی و آموزش موثر:** اعضای هیات علمی گروه خود را ملزم به یادگیری خودمحور و سازنده، توسعه

مهارت‌های یاددهی-یادگیری در دانشجویان رشته‌های مختلف و ایفای نقش موثرتر و کارآمدتر، می‌دانند.

اهداف کلان برنامه آموزشی و پژوهشی

۱. جذب هیات علمی در سال‌های آینده، با توجه به امکانات آموزشی و پژوهشی گروه، ظرفیت دانشگاه و نیازسنجی درون گروهی از اعضای هیات علمی.
۲. کسب مجوز جهت دوره تحصیلات تکمیلی (باکتری شناسی و انگل شناسی) از طریق کامل نمودن استانداردهای آموزشی و پژوهشی مورد نیاز
۳. پایش و کنترل پیشرفت‌های برنامه‌های آموزشی و پژوهشی براساس ارزیابی‌های درون و برون گروهی در حیطه رشته‌های مختلف به خصوص دانشجویان پزشکی عمومی و تحصیلات تکمیلی

اهداف برنامه آموزشی

۱. تربیت دانشجویان برخوردار از صلاحیت اخلاق حرفه‌ای در حیطه‌های مرتبط با رشته تحصیلی، به ویژه دانشجویان تحصیلات تکمیلی
۲. تربیت دانشجویان آشنا با اساس مولکولی و سلولی ایمنی شناسی و دانش عمومی مرتبط با آن، در رشته‌ها و مقاطع تحصیلی مختلف (پزشکی، دندانپزشکی، پرستاری، پیراپزشکی) بویژه دانشجویان تحصیلات تکمیلی
۳. توانایی ایجاد تفکر آموزش مداوم در دانشجویان، به منظور تحقق نیازهای جامعه متناسب با شرایط
۴. ارتقاء کیفیت آموزش با کاربردی نمودن سرفصل‌های آموزشی وزارت بهداشت و درمان ایجاد روحیه مشارکت فعال در بین اعضای هیات علمی به منظور انجام برنامه‌ریزی و فعالیت‌های متعدد در گروه
۵. نیازسنجی و بازنگری برنامه‌های آموزشی گروه، طبق نظرات و پیشنهادات اعضای هیات علمی و دانشجویان
۶. کاهش شکاف بین دانش نظری با عملکرد بالینی با استفاده از برنامه‌ریزی آموزشی مناسب و برقراری ارتباط گروه میکروب شناسی با سایر گروه‌های بالینی دانشگاه

۷. برقراری ارتباط مستحکم آموزشی بین گروه با دانشگاه‌های وزارت علوم و تحقیقات، جهت آشنایی دانشجویان با علوم و فنون پیشرفته و مرتبط با رشته میکروب شناسی
۸. ترغیب و تشویق دانشجویان مستعد، جهت شرکت در المپیادها، رویدادهای استارت‌آپی داخلی و خارجی و غیره، از طریق کمک به کشف و شکوفایی خلاقیت‌های آموزشی
۹. ایجاد محیط مناسب پژوهشی در حیطه‌های مرتبط: مواد، ملزومات و تجهیزات پزشکی.

اهداف برنامه پژوهشی

۱. برقراری و تحکیم ارتباط پژوهشی گروه با پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی دانشگاه‌های مختلف کشور (وزارت بهداشت و درمان و وزارت علوم و تحقیقات و فناوری) و خارج کشور، در جهت انجام طرح‌های بنیادی، کاربردی و چاپ مقالات معتبر بین المللی مشترک. تعیین اولویت‌های پژوهشی گروه و هدفمندی آن بر اساس اولویت‌های پژوهشی بالا دستی و نیازهای جامعه (طرح‌ها و پایان نامه‌های محصول محور، پژوهش در آموزش و دانش پژوهی آموزشی و حیطه‌های بالینی)
۲. تربیت دانشجویانی با صلاحیت علمی و عملی بالا، متعهد با روحیه سازنده گرایی و مسئولیت‌پذیری و همچنین پاسخگو به نیازها و اولویت‌های پژوهشی جامعه بر حسب شرایط، در مقاطع مختلف از جمله پزشکی و کارشناسی ارشد
۳. تقویت ارتباط صنعت با دانشگاه بواسطه سمت و سو دادن به تحقیقات و پژوهش‌های دانشجویان با استفاده از تجربیات اساتید گروه و آموزش، روشهای نوین و فناوری‌های نوین در حیطه باکتری شناسی و انگل شناسی.

نقش‌ها، وظایف و توانمندی‌های گروه

• نقش‌ها و وظایف:

الف) در حوزه وظیفه‌شناسی و مسئولیت

- تعهد کافی در انجام وظایف آموزشی و پژوهشی به دانشجویان، دانشکده، دانشگاه و وزارت متبوع
- محرمانه نگه داشتن اطلاعات بیماران (رازداری) در حیطه پژوهشی جهت اعتلای انسانی
- ارتباط و تعامل موثر با بقیه گروه و تیم‌های آموزشی و پژوهشی و مراکز تحقیقاتی
- هدایت هر چه بهتر دانشجویان جهت انجام پایان نامه‌های مسئله محور و حل مسائل موجود
- ارائه فعالیت‌های مشاوره‌ای برای دانشجویان و همکاران در زمینه‌های میکروب‌شناسی، انگل‌شناسی و غیره

ب) در حوزه شرافت و درستکاری

- تعهد به حقیقت‌گویی در زندگی و فعالیت‌های حرفه‌ای جهت تسری به دانشجویان و همکاران
- تعهد به انجام کار صحیح در فرایند آموزشی و پژوهشی
- تعهد به حضور به موقع در گروه و انجام وظایف در چهارچوب سازمانی

ج) در حوزه تعالی شغلی

- توجه به محدودیت‌های علمی و شناخت آنها و درخواست مشاوره و کمک از دیگران در موارد لازم
- انتقادپذیر بودن در فرایند آموزشی و پژوهشی و زندگی حرفه‌ای
- تلاش و تعهد به ارتقاء مستمر دانش و مهارت خود به دلیل عهده‌دار بودن مسئولیت‌های تدریس، پژوهش، کمک به درمان و حفظ سلامت جامعه

• توانمندی‌ها

- توانایی تدوین طرح درس‌ها براساس آخرین مصوبات وزارت بهداشت و درمان

- راهاندازی و ارتقاء روش‌های نوین آموزشی در حوزه میکروب شناسی جهت رشته‌های تحصیلی مختلف و به ویژه علوم آزمایشگاهی
- توانایی مشارکت فعال در تدوین برنامه استراتژیک دانشگاه مرتبط با گروه میکروب شناسی

نقش‌ها و توانمندی‌های اعضای هیات علمی

- دو ویژگی بسیار بارز در بین اعضای هیات علمی گروه میکروب شناسی به چشم می‌خورد:
- (۱) متنوع بودن رشته های تحصیلی اساتید، که این امر در برنامه‌ریزی آموزشی در هر نیمسال تحصیلی، در نظر گرفته می‌شود.
 - (۲) فارغ‌التحصیلی اساتید از مراکز دانشگاهی متفاوت داخل و خارج کشور، که این امر نیز منجر به انتقال تجربیات متعدد به فراگیران، خواهد شد، بویژه در تدریس دروس دانشجویان پزشکی و علوم آزمایشگاهی، بسیار حائز اهمیت است.
- بنابراین مطابق با وظایف عنوان شده در اسناد بالادستی جهت تربیت علمی و کاربردی دانشجویان در رشته تخصصی میکروب شناسی، این ویژگی‌ها از معیارهای مهم در تقسیم‌بندی سرفصل دروس در بین اساتید گروه، می‌باشد. علاوه بر این، در جهت هم‌افزایی برنامه‌های آموزشی و پژوهشی گروه، بسیار مهم است.
- فلسفه (ارزشها و باورها):**

- (۱) توجه به مبانی الهی و موازین اخلاقی در تمامی امور حرفه‌ای
- (۲) نوآوری و خلاقیت در زمینه های فردی، آموزشی و پژوهشی
- (۳) گسترش ارتباطات با سایر دانشگاه های داخلی و خارجی
- (۴) رعایت عدالت و اصول اخلاقی در ارائه خدمات سلامت محور-دانش محوری و پژوهش محوری

جایگاه شغلی دانش آموختگان :

دانش آموختگانی که دروس گروه میکروب شناسی را گذرانده اند میتوانند در جایگاههای زیر طبق مقررات و قوانین مربوطه انجام وظیفه نمایند :

(۱) مراکز آموزشی

(۲) پژوهشکده ها و پژوهشگاهها

(۳) شرکتهای دانش بنیان

(۴) آزمایشگاههای تحقیقاتی

(۵) مراکز رشد و فناوری

(۶) آزمایشگاههای تشخیص طبی

(۷) مراکز و شهرک های علمی-تحقیقاتی

(۸) مراکز بهداشتی و مراکز درمانی

(۹) مراکز واکسن سازی و سرمسازی

(۱۰) مراکز تولید داروها و کیتهای تشخیصی و درمانی

وظایف حرفه ای دانش آموختگان

دانش آموختگانی که دروس گروه میکروب شناسی را گذرانده اند وظایف حرفه ای خود را در نقشهای زیر انجام

خواهند داد :

الف - در نقش ارائه خدمات :

کنترل کیفی آزمایشات

بهبود روش ها و بهینه سازی آزمایشات

انجام آزمایشات تشخیص طبی مرتبط

مشارکت در ارائه خدمات تشخیصی، بهداشتی و درمانی

ایفای نقش در همه مراحل فرآیندهای مرتبط با توسعه و تحقیق، طراحی و راه اندازی آزمایشها و تولید فرآورده

های مرتبط با باکتری شناسی، انگل شناسی، قارچ شناسی و ویروس شناسی

ب - در نقش آموزشی و پژوهشی:

مشارکت در تدوین متون آموزشی مرتبط

مشارکت در آموزش دانشجویان و کارکنان

مشارکت در طراحی، اجرا و ارزشیابی طرحهای پژوهشی و تدوین گزارش های مربوطه

راهبردهای آموزشی: Educational Strategies:

برنامه گروه میکروب شناسی و انگل شناسی بر راهبردهای آموزشی و یادگیری زیر استوار است:

یادگیری مبتنی بر وظیفه (Task based) تلفیقی از دانشجو و استاد

یادگیری مبتنی بر مشکل (Problem based) آموزش مبتنی بر آزمایشگاه (Lab-based)

• خودآموزی (Self study), Self education

انتظارات اخلاقی از فراگیران:

• مقررات مرتبط با رفتار و پوشش حرفه ای را رعایت نمایند.

• در نقد برنامه ها ، ملاحظات اخلاق اجتماعی و حرفه ای را رعایت کنند.

• در صورت کار با حیوانات ،مقررات اخلاقی مرتبط را دقیقاً رعایت نمایند.

• از منابع و تجهیزاتی که تحت هر شرایط با آن کار می کنند ،محافظت نمایند.

• در انجام پژوهش های مربوط به رشته، نکات اخلاق در پژوهش را رعایت نمایند.

• در صورتی که با بیمار سرو کار دارند ،منشور حقوق بیماران را دقیقاً رعایت نمایند.

• مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی (Safety)بیماران، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند.

• به استادان ،کارکنان، همدوره ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و در ایجاد جو صمیمی و احترام آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.

برای رؤیت مواردی که با عدد داخل پراتنز مشخص شده اند، به ضمائم مربوطه در انتهای سند مراجعه شود .

ارزیابی فراگیران Students Assessment

الف - روشهای ارزیابی: فراگیران با روشهای زیر ارزیابی خواهند شد :

۱- آزمون کتبی

۲- آزمون عملی

۳- گزارش کار عملی

۴- آزمون ایستگاهی عملی

۵- ارزیابی کارپوشه (Port folio) شامل: ارزیابی کارنما (Log book)، نتایج آزمون های انجام شده

،مقالات، تشویقها و تذکرات ،گواهیهای انجام کار و نظایر آن.

۶- ب - دفعات ارزیابی: مستمر، دوره‌ای، نهایی

شرح وظایف فراگیران:

شرح وظایف فراگیران در آیین نامه های مربوطه آورده شده است. مواردی که برنامه بر آن تأکید دارد ، عبارتند از:

• حضور تمام وقت در عرصه های آموزشی

• شرکت در کلاسهای درس

• کارآموزی در آزمایشگاههای تشخیصی و طبی دانشگاه

واحدهای ارائه شونده به فراگیران

سرفصل واحدهای درسی پزشکی عمومی

دوره آموزشی	تعداد واحد	طول دوره	محتوای آموزشی
باکتری شناسی پزشکی	۲/۴	چهارماهه	
آزمایشگاه عملی باکتری شناسی	۰/۶	دوماهه	

دوره آموزشی	تعداد واحد	طول دوره	محتوای آموزشی
انگل شناسی پزشکی	۱/۶	چهارماهه	
آزمایشگاه عملی انگل شناسی	۰/۴	دوماهه	

دوره آموزشی	تعداد واحد	طول دوره	محتوای آموزشی
قارچ شناسی پزشکی	۰/۸	چهارماهه	
آزمایشگاه عملی قارچ شناسی	۰/۲	دوماهه	

دوره آموزشی	تعداد واحد	طول دوره	محتوای آموزشی
ویروس شناسی پزشکی	۱	چهارماهه	

دفعات ارزیابی (Periods of Assessments)

- امتحان میان دوره (Formative) و پایان دوره (Summative) در ترم‌های آموزشی
- امتحان کتبی و ایستگاهی در بخش عملی